

v evropské politice (14. 1. – 20. 1. 2019)

Událost týdne:

15. ledna odmítl britský parlament dohodu o vystoupení Británie z Evropské unie. Ke slovu tak přišel nedávno schválený dodatek, podle něž musí premiérka Theresa Mayová do tří zasedacích dnů představit „plán B“ ohledně dalšího postupu. Opoziční labouristé podali návrh na vyslovení nedůvěry konzervativní vládě, která však následující den hlasování ustála. Podle předsedy Evropské komise Jeana-Clauda Junckera se zvýšilo riziko neřízeného brexitu. V úvahu připadá také odložení brexitu, předčasné volby, případně i další referendum o odchodu z EU. Mayová však ujistila, že chce nadále pracovat na vystoupení z Unie a vybidla lídry ostatních stran k rozhovorům. Předseda labouristů Jeremy Corbyn podminil schůzku vyloučením možnosti brexitu bez dohody, na což Mayová odmítla přistoupit. Británie má EU opustit 29. března 2019.

14. ledna podlehl starosta polského města Gdaňsk Pawel Adamowicz následkům bodných zranění, které utrpěl o den dříve, kdy na něj během charitativní akce zaútočil mladý Polák. Podle dostupných informací muž ihned po útoku dával svůj čin do souvislosti s politikou opoziční strany Občanská platforma, již byl Adamowicz dříve členem. Média později informovala, že sedmadvacetiletý Polák byl nedávno propuštěn z vězení, kde si opykával trest za loupežná přepadení. Ve vězení mu také byla diagnostikována paranoidní schizofrenie.

15. ledna byl v Německu zadržen zaměstnanec armády Abdul Hamid S., jenž je podezřelý ze špionáže pro iránskou tajnou službu. Muž má německé a afghánské občanství a v armádě působil ve funkci jazykového odborníka a kulturního poradce.

18. ledna schválil švédský parlament, že premiérem bude i v dalším volebním období předseda sociálních demokratů Stefan Löfven. Podle očekávání by měla vzniknout menšinová vláda Švédské sociálnědemokratické dělnické strany se stranou Zelených. Švédsko by tak získalo novou vládu více než čtyři měsíce po volbách, které skončily vyrovnaným výsledkem. Löfven dokázal v předchozích dnech vyjednat dohodu se stranami napříč politickým spektrem s cílem zamezit protiimigrační straně Švédští demokraté v uplatňování její politiky. Mezi zakladateli Švédských demokratů, kteří v posledních volbách výrazně posílili, jsou i lidé otevřeně sympatizující s ideologií nacistického Německa.

19. ledna opakovaně protestovali lidé po celém Maďarsku proti vládě premiéra Viktora Orbána. V Budapešti demonstrovaly zhruba dvě tisícovky lidí, zatímco před vánočními svátky se protestů v maďarské metropoli zúčastnilo kolem 15 tisíc osob. Protesty zorganizovaly odbory, k nimž se přidaly také opoziční strany a některé občanské organizace. Odboráři mimo jiné prosazují zrušení kontroverzní novely zákoníku práce, která navyšuje limity přesčasů.

20. ledna demonstrovaly desetitisíce Řeků v Aténách proti dohodě o změně názvu sousední země Makedonie na Severní Makedonii. Protestující nesouhlasili s tím, aby v názvu země zůstalo slovo „Makedonie“, která je součástí Řecka. Makedonský parlament již dokument ratifikoval a schválil i nutné ústavní změny. Dohoda by měla vyřešit letitý spor mezi Řeckem a Makedonií a otevřít tak Makedonii bránu do EU a NATO. O dalším osudu dohody rozhodne hlasování v řeckém parlamentu.

Telegraficky

- Dne 17. ledna schválil Evropský parlament návrh na zastavení plateb z unijního rozpočtu zemím, které nedodržují zásady právního státu.
- Dne 19. ledna byl novým předsedou německé vládní Křesťanskosociální unie (CSU) zvolen bavorský premiér Markus Söder. Söder tak ve funkci vystřídal současného ministra vnitra Horsta Seehofera, který post šéfa CSU zastával více než 10 let. Nyní se již rozhodl nekandidovat.
- Dne 19. ledna pokračovaly demonstrace příznivců hnutí žlutých vest ve Francii. Do protestů se dle odhadů zapojilo kolem 80 tisíc občanů po celé zemi, v Paříži to pak bylo sedm tisíc lidí.

